

Llei 3/2018, del 22 de març, de mediació

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Capítol primer. Disposicions generals
 - Article 1. *Concepte i finalitat de la mediació*

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 22 de març del 2018 ha aprovat la següent:

Llei 3/2018, del 22 de març, de mediació

Exposició de motius

La Llei de mediació té com a objectiu donar cabuda a la normativa reguladora de la mediació, d'acord amb les novetats legislatives que han tingut lloc en els darrers anys, tant en l'àmbit andorrà com en l'àmbit europeu. La mediació té un prestigi sòlid als països del nostre entorn; ateses les seves característiques i els aspectes positius que se'n deriven, s'ha anat implantant com una eina àgil, dinàmica i efectiva en la resolució de conflictes, que evita moltes vegades la via judicial, més costosa i considerablement més lenta.

En el marc europeu, des de la promulgació de la Recomanació 12/1986 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, relativa a mesures tendents a prevenir i reduir la sobrecàrrega de treball dels tribunals de justícia mitjançant vies de conciliació, arbitratge i mediació, s'ha apostat per vies alternatives a la via judicial. D'altra banda, a partir del Pla d'acció de Viena de 1998, que cercava la instauració de processos extrajudicials alternatius o substitutoris per resoldre els conflictes, i de les conclusions del Consell Europeu de Tampere de 1999, el Consell de Ministres de Justícia i Interior de la Unió Europea va convidar la Comissió Europea a confeccionar un llibre verd sobre modalitats alternatives de solució de conflictes en matèria de dret civil i mercantil diferents de l'arbitratge.

Així, s'ha anat elaborant una normativa marc en l'àmbit europeu per uniformitzar els aspectes més rellevants que poden suposar un obstacle a la generació de la mediació com a mètode de resolució de conflictes. En destaca la Recomanació núm. R (98) 1 del 21 de gener de 1998 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa sobre la mediació familiar, i també la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea, del 21 de maig del 2008, sobre certs aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils.

El fet que en molts països europeus la mediació hagi esdevingut una solució eficaç dels conflictes, tant des del punt de vista de la prevenció com de la resolució d'aquests conflictes, i també des de la perspectiva de la prevalença de les solucions obtingudes a partir de l'acord de les parts en conflicte, ha aconsellat d'introduir-la i regular-la també al nostre país. Cal dir, però, que amb anterioritat a la Llei de mediació, i en alguns casos des de fa molts anys, la legislació andorrana ja s'ha anat obrint a poc a poc i de forma parcial o sectorial a la realitat de la mediació i a les noves demandes de la societat en aquesta matèria. Així, el Decret dels veguers del 9 de març de 1974 sobre el procediment laboral ja va preveure el tràmit de la conciliació en la fase inicial d'al·legacions, i, després de la Constitució, la legislació andorrana ha anat introduint la mediació de forma puntual, tal com es desprèn de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals; la Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals; la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra; la Llei 13/2013, del 13 de juny, de competència efectiva i protecció del consumidor; la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica. Convé destacar, d'altra banda, que el 13 d'abril de 1994 es va crear el Servei de Mediació Familiar, el qual ha esdevingut el Servei d'Atenció i Mediació prop de l'Administració de Justícia des de finals de l'any 2014, i que fins avui ha suposat una experiència d'èxit en l'àmbit de la mediació familiar.

Tanmateix, tenint en compte que la mediació, davant una situació de conflicte, permet elaborar solucions beneficioses i viables mitjançant el diàleg, atès que afavoreix la comunicació entre les parts en conflicte, i suposa moltes vegades una millora de les seves relacions futures, era necessari aprofundir en la regulació de la mediació mitjançant la Llei completa i general que es promou a hores d'ara. En efecte, la voluntat d'evitar la judicialització de determinades controvèrsies no només té com a finalitat agilitzar el treball dels tribunals de justícia, sinó que, fonamentalment, fa possible d'obtenir solucions responsables, autogestionades i eficaces als conflictes, que assegurin el compliment posterior dels acords i que preservin la relació futura entre les parts. Però, a més, es vol anar més enllà i aplicar la mediació com a via per resoldre els litigis que tenen lloc no únicament fora de l'àmbit judicial, sinó també en el marc d'un procés judicial, mitjançant la derivació que faci el tribunal. En aquest cas no s'esdevé un procés de mediació alternatiu a la via judicial, sinó que es configura un procés de mediació que n'és complementari i que permet col·laborar en l'objectiu de prestar una tutela judicial efectiva òptima.

Aquesta Llei consta de seixanta-cinc articles, que s'estructuren en nou capítols, una disposició derogatòria i set disposicions finals. El capítol primer incideix en les disposicions d'abast general, i, en concret, defineix el concepte i la finalitat de la mediació; l'àmbit d'aplicació de la Llei; les modalitats de la mediació; la figura dels mediadors, comediadors i experts; els requisits per exercir la mediació, incidint d'una forma especial en el requisit de la formació continuada; les parts en la mediació; les entitats de mediació, i els efectes de la mediació sobre el termini de prescripció.

El capítol segon regula els principis de la mediació i, en particular, els principis de voluntarietat i de bona fe; els principis d'independència,

imparcialitat i neutralitat, amb les causes d'abstenció i recusació que se'n deriven; el principi de confidencialitat i el deure de secret professional, que es detalla d'una forma especial atesa la importància que té en l'àmbit de la mediació; el principi d'igualtat de les parts, i el caràcter personalíssim de les actuacions de la mediació.

El capítol tercer fa referència al règim estatutari del mediador. Des d'aquesta perspectiva, estableix les normes relatives a l'actuació del mediador, que ha d'afavorir una comunicació adequada entre les parts, i relaciona els deures del mediador, amb una atenció especial al deure d'assegurança; el principi segons el qual la persona mediadora respon pels danys i perjudicis que pugui ocasionar, sense perjudici de la responsabilitat disciplinària corresponent; el cost de la mediació i la provisió de fons i els honoraris que en dimanen pels serveis que presta la persona mediadora; el benefici de gratuïtat en el cas de la mediació judicial, i el codi deontològic professional de la mediació.

El capítol quart s'encarrega de la mediació convencional i la configura com un procés flexible i senzill que permet que els subjectes implicats puguin determinar-ne les fases fonamentals. En aquest sentit, les disposicions legals estableixen els requisits imprescindibles per donar validesa a l'acord que les parts puguin assolir, partint de la premissa que l'acord en si no esdevé obligatori, pel simple fet que l'experiència ha demostrat àmpliament que la mediació en alguns casos pot perseguir senzillament una millora de les relacions de les parts. En qualsevol cas, el procés de mediació convencional s'estructura amb la sol·licitud inicial, la sessió informativa que pot convertir-se en constitutiva, i l'acord final del procés o la finalització sense acord. A més, el capítol que ens ocupa també regula altres particularitats de la mediació convencional, com ara els supòsits en què concorre, la durada d'aquesta mediació, i la possibilitat que es faci per mitjans electrònics.

El capítol cinquè fa referència al règim jurídic de la mediació judicial, que té lloc en el marc d'un procés judicial instat prèviament i que permet al tribunal, seguint el seu criteri d'idoneïtat, de convidar les parts a intentar un procés de mediació, i fins i tot d'obligar-les a assistir a una primera sessió informativa. En concret, es regula l'inici de la mediació judicial i la decisió judicial que fa possible aquest inici; l'àmbit i la durada d'aquesta mediació; els requisits que els mediadors judicials han d'acomplir; la sessió informativa, i la finalització de la mediació judicial, amb acord o sense.

El capítol sisè incideix en la formació del títol executiu i, en concret, en les dos vies mitjançant les quals es pot aconseguir: d'una banda, l'homologació judicial que les parts poden sol·licitar de l'acord de mediació, tant si ha estat convencional com si ha estat judicial, i, d'altra banda, l'elevació a escriptura pública davant de notari de l'acord de mediació.

El capítol setè crea i regula l'objecte, la finalitat, el règim jurídic, l'àmbit territorial, l'adscripció, els responsables, l'estructura, les funcions registrals i els actes inscripcionals del Registre de Mediadors. Aquest registre públic depèn del ministeri competent en matèria de justícia i ha d'inscriure totes les persones mediadores que compleixen els requisits fixats en aquesta Llei, les quals al seu torn poden exercir la mediació només si hi consten inscrites.

D'altra banda, el capítol vuitè crea i regula les vicissituds relatives a la Comissió de Mediació que, juntament amb el Registre de Mediadors, han de fer possible que la mediació es desenvolupi de manera professional i garantista per a les parts, i amb respecte de les previsions d'aquesta Llei. En particular, s'estableixen les normes sobre les funcions, la composició, el nomenament i els càrrecs de la Comissió de Mediació, sense perjudici del desplegament reglamentari oportú.

Finalment, el capítol novè estableix el règim de responsabilitat dels mediadors, amb la finalitat de garantir l'exercici adequat de la mediació. De fet, se subjecta els mediadors a responsabilitat disciplinària i es defineix l'òrgan competent per deduir aquesta responsabilitat, així com la seva composició. També s'enumeren els drets de la persona mediadora que és objecte d'un procediment disciplinari, i es regula aquest procediment i les mesures cautelars que es poden adoptar, sempre des de la perspectiva del respecte dels principis generals del dret sancionador administratiu. A continuació s'enumeren les infraccions que poden cometre els mediadors en l'exercici de les seves funcions, que poden ser molt greus, greus i lleus, com també les sancions corresponents. Igualment es fixa el règim de la prescripció de les infraccions i les sancions esmentades, la graduació d'aquestes sancions, l'extinció de la responsabilitat i el procediment d'anotació i comunicació de les sancions, i també com s'esdevé la rehabilitació.

La Llei clou amb una disposició derogatòria de diferents disposicions de la Llei del voluntariat d'Andorra que es contradiuen amb aquesta Llei, i set disposicions finals. Les disposicions finals primera i segona modifiquen puntualment la Llei del voluntariat d'Andorra i la Llei per la qual es constitueix la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra per adequar-les a aquesta Llei. Les disposicions finals tercera i quarta estableixen la constitució de la Comissió de Mediació i la necessitat de redactar, proposar i aprovar les normes deontològiques de la mediació, els barems relatius als honoraris de la mediació judicial, i les normes orientadores dels honoraris de la mediació convencional i judicial, que siguin conformes amb el nou marc legal. I les tres darreres disposicions finals preveuen el desplegament reglamentari d'aquesta Llei, encomanen la publicació dels textos consolidats corresponents, i determinen la data de l'entrada en vigor.

Capítol primer. Disposicions generals

Article 1. *Concepte i finalitat de la mediació*

1. Als efectes d'aquesta Llei, la mediació es defineix com qualsevol procés estructurat, sigui quin sigui el nom o la denominació d'aquest procés, en què dos o més parts en un conflicte intenten voluntàriament assolir per si mateixes un acord sobre la resolució d'aquest conflicte, amb l'ajuda d'un o de diversos mediadors. Aquest procés pot ser iniciat per les parts, o suggerit o instat per un òrgan

jurisdiccional.

2. La mediació, com a mètode de gestió de conflictes, pretén evitar l'inici de processos judicials de caràcter contenciós, posar fi als processos que ja s'hagin iniciat, o reduir l'abast d'aquests processos.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.